

Ag druidim i dtreo cinneadh deireanach

Nuachtlitir Chomhairliúcháin Uimh. 3

SAMHAIN 2015

An scéal go dtí seo

Is sainchúram de chuid Uisce Éireann é soláthar athléimneach inbhuanaithe uisce a chur ar fáil go náisiúnta. Gné thábhachtach den sainchúram sin a chomhlíonadh is ea foinse mhór nua don soláthar uisce a aimsiú do réigiún an Oirthir agus an Láir Tíre. Is é seo an chéad uasghrádú cuimsitheach ar bhonneagar “nuafhoirse” a bheidh déanta le 80 bliain anuas agus freastalóidh sé ar riachtanais bhaile agus tráchtála níos mó ná 40% de dhaonra na hÉireann don mheántearma agus isteach san fhadtéarma.

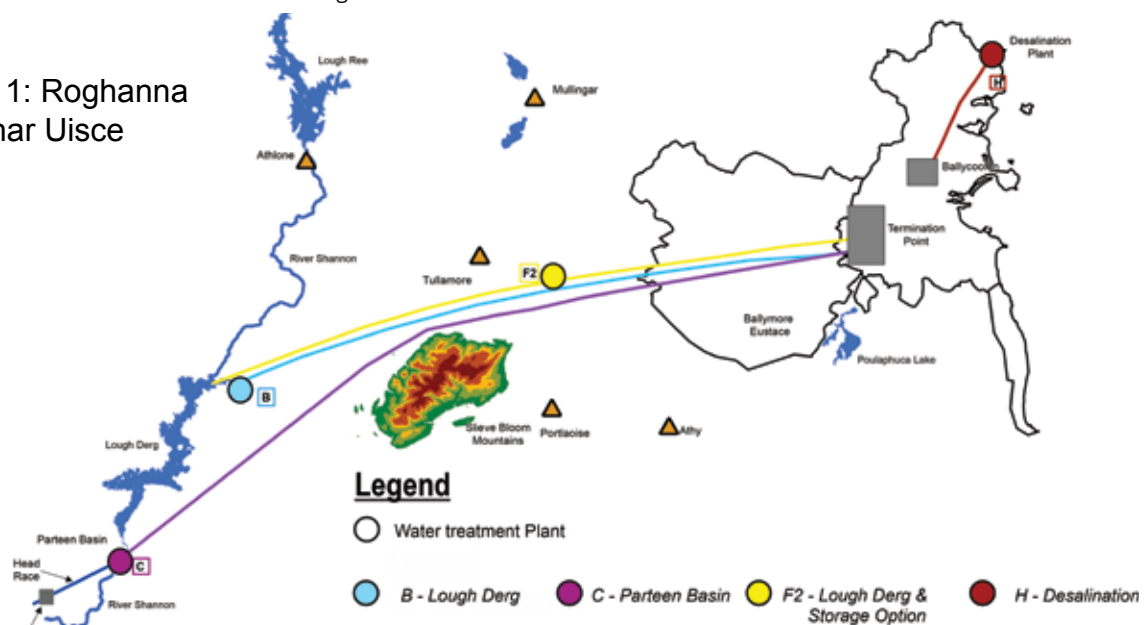
Tá sé deimhnithe ag Uisce Éireann, tar éis dhá bhliain a chaitheamh ar thaighde leathan agus dhá chéim de chomhairliúcháin poiblí, go bhfuil gá le foinse nua don soláthar uisce. Dá thábhachtai é, ní leor é aon sceitheadh a dheisiú ná ní thabharfaidh sé sin an 330 milliún lítear breise uisce in aghaidh an lae a bheidh ag teastáil don réigiún seo faoin mbliain 2050.

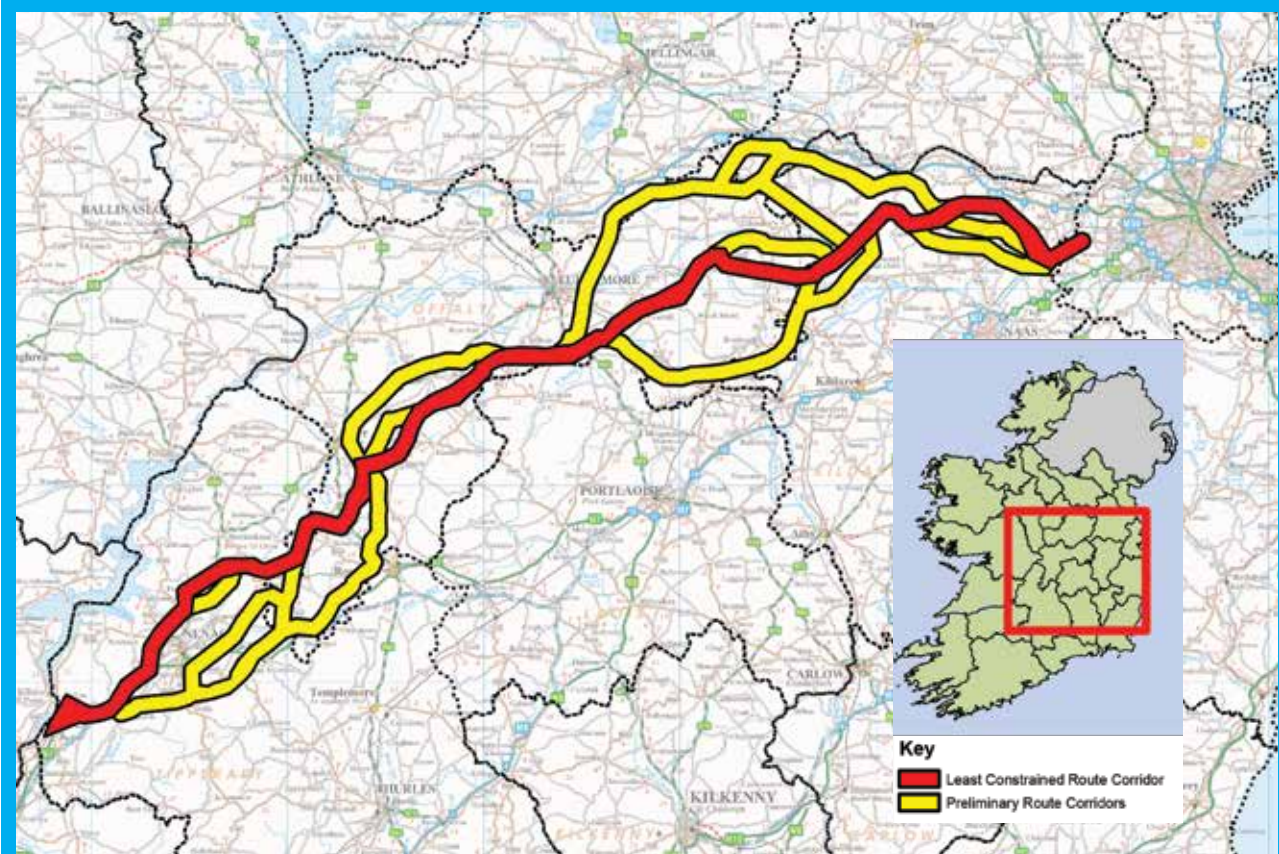
Aithníodh ceithre rogha le haghaidh foinse nua soláthair atá inmharthana go teicniúil. Tugtar mionsonraí an chéad dá chéim den tionscadal i Nuachtlitir 1 agus 2 agus tá siad ar fáil lena n-íoslódáil ag www.watersupplyproject.ie.

Tá céim a trí tosaithe cheana féin le foilsiú na Tuarascála Meastóireachta ar Réamhroghanna (POAR), ina leagtar síos mionsonraí an phróisis mheasúnaithe don cheithre rogha, a bhfuil trí cinn díobh lonnaithe ar an tSionainn agus an ceathrú ceann ar díshalannú atá i gceist. De réir na

tuarascála tá dhá cheann den cheithre rogha atá lonnaithe ar an taobh thoir thuaidh de Loch Deirgeirt mí-oiriúnach, ar chúiseanna comhshaoil don chuid is mó. Díshalannú atá i gceist leis an dá cheann inmharthana eile (ó Mhuir Éireann) agus a thógáil ón tSionainn íochtarach ag Abhantrach an Phairtín i dTiobraid Árann. As an dá cheann seo, aithnítear sa tuarascáil Abhantrach an Phairtín mar an “rogha éiritheach ab fhearr”. Tá Uisce Éireann i mbun tréimhse 10 seachtaine de chomhairliúcháin poiblí ar an Tuarascáil Mheastóireachta ar Réamhroghanna faoi láthair. Tugtar cuireadh do gach páirtí ar spéis leo é a bheith rannpháirteach, agus beidh a gcuid aighneachtaí mar threoir don chéad chéim eile den phróiseas déanta cinntí as a dtiocfaidh an Tuarascáil Mheastóireachta ar Réamhroghanna, ina mbeidh dearbhú ar an rogha a thabharfar ar aghaidh go dtí an próiseas foirmiúil maidir le hlarratas Pleanála a bhaineann leis an mBord Pleanála.

Figiúr 1: Roghanna Soláthar Uisce

Figiúr 2: Réambhealaí agus an Bealach is lú Srianta

An rogha is fearr a aithint

Rinneadh gach ceann de na ceithre rogha a mheasúnú de réir critéir fhairsinge dhiana.

Tosca comhshaoil:

- Bithéagsúlacht, plandaí agus ainmhithe
- Iascaigh
- Uisce
- Aer/Tosca Aeráide
- Sócmhainní Ábharacha (Fuinneamh)
- Oidhreacht Chultúrtha (lena n-áirítear Ailtireacht agus Seandálaíocht)
- Tírdhreach agus Scéimh
- Sócmhainní Ábharacha (Úsáid Talún)
- Turasóireacht
- Daonra
- Sláinte Daoine
- Ithreacha, Geolaíocht agus Hidreolaíocht

Tosca Teicniúla agus Riosca:

- Sábháilteacht
- Polasaí Pleanála
- Innealtóireacht agus Dearadh
- Costais Chaipitil agus Oibriúcháin
- Inbhuanaitheacht
- Riosca (lena n-áirítear tosca teicniúla, comhshaoil, pleanála, airgeadais agus socheacnamaíocha)

Cén fáth an Phairtín?

Ag an bpointe seo cuireadh an dá rogha atá lonnaithe sa chuid Thoir Thuaidh de Loch Deirgeirt as an áireamh toisc gur mó go mór an baol, de réir na tuarascála, go n-imreoidís tionchar diúltach ar chóras uisce na Sionainne i gcomparáid leis an uisce a thógáil ó Abhantrach an Phairtín. Gabhann buntáistí áitiúla breise le rogha an Phairtín agus an bealach níos forleithne píblíne faoi thalamh a ritheann 165km ón bPhairtín go Baile Átha Cliath.

In ainneoin an bealach píblíne is faide a bheith leis, is é rogha

Abhantrach an Phairtín an rogha is lú tionchair comhshaoil as na ceithre rogha ar na cúiseanna seo a leanas:

- Tá suíomh na háise chun an t-uisce a thógáil amach agus a chóireáil níos gaire do bhéal na Sionainne. Maolaíonn sé sin ar an tionchar suas an abhainn, agus tógann amach aon bhaol go dtabharfaí isteach speicis ionracha isteach in aibhneacha eile.
- Rialaíonn an scéim hidrileictreach cheana féin leibhéal an locha agus sreabhadh na habhann. Má thógtar an t-uisce hidreachumhachta ó abhantrach an Phairtín, nuair a bhítear ag feidhmiú laistigh de bhanda oibríochta an leibhéil uisce atá ann cheana féin, ciallaíonn sé nach n-imreoidh Rogha Abhantrach an Phairtín tionchar diúltach ar leibhéal an locha ná ar shreabhadh abhann.
- Bheadh deis ag na pobail ar an mbealach tairbhe a bhaint as an soláthar nua uisce.

An tSionainn v Díshalannú

Cé go bhféadfaí fós an díshalannú ó Mhuir na hÉireann a roghnú de réir chritéir an mheasúnaithe, tá an chuma air gurb é an chuid sin den tSionainn atá laistíos de Loch Deirgeirt ag Abhantrach an Phairtín an fhoinse sholáthair uisce is oiriúnaí ar roinnt príomhchúiseanna;

- Soláthraíonn sé uisce cóireáilte, a sheachadtar ar bhealach lena mbeidh an fáil is fearr agus na buntáistí eacnamaíocha is mó ag an raon is fairsinge pobal i Réigiún an Oirthir agus an Láir Tíre de chuid Uisce Éireann. Beidh soláthar slán uisce ag na bailte agus na pobail taobh le bealach na píblíne 165km trí Réigiún an Oirthir agus an Láir Tíre chun freastal ar riachtanais uisce tí, thráchtála, agus thionscal sa todhchaí agus beidh deis acu dá réir a ngeilleagair a fhorbairt agus a fhás. Beidh soláthar inbhuanaithe uisce ag gach tomhaltóir, ar féidir leo brath air, agus atá ar chaighdeán seirbhíse idirnáisiúnta.
- Cuirfidh sé seo ar ár gcumas bonneagar níos éifeachtúla agus suas chun dáta a sheachadadh trí fhorbairt ar níos lú ionaid chóireála uisce ach iad a bheith níos nua-aimseartha, a éascú le teacht i gcomharbacht ar an raidhse ionad atá ag feidhmiú ar fud na tíre atá beag, neamhéifeachtúil agus as dáta.
- Tá sé níos saoire d'fhachtóir 1.5, le lorg coise carbóin atá níos ísle ná rogha an díshalannaithe, an t-aon rogha atá fágtha atá inmhharthana ó thaobh na teicneolaíochta de.

Ag druidim i dtreo cinneadh deireanach – próiseas comhairliúcháin phoiblí. Conas do thuairim a thabhairt

Cé gurb é rogha Abhantrach an Phairtín atá chun cinn mar an rogha fhoinse soláthair uisce is fearr do Réigiún an Oirthir agus an Láir Tíre, ní foláir a thuilleadh taighde agus measúnaithe a dhéanamh lena chinntiú go bhfuil scrúdú déanta ar gach toisc ábhartha sula ndéanfar an cinneadh deireanach.

Áirítear sa phróiseas sin tréimhse chomhairliúcháin phoiblí 10 seachtaine a thosaigh nuair a foilsíodh an Tuarascáil Mheastóireachta ar Réamhroghanna ar 26 Samhain 2015 agus a críochnóidh ar an 4 Feabhra 2016. Iarrtar ar gach páirtí leasmhar a dtuairimí a thabhairt maidir le:-

1. “An bhfuil gach toisc ábhartha curtha san áireamh ag Uisce Éireann chun teacht ar na torthaí a bhfuil cuntas orthu sa Tuarascáil Mheastóireachta ar Réamhroghanna.
2. “Conas gur mhaith leat go gcuirfeadh Uisce Éireann aon fhorbairtí nua ar an tionscadal seo in iúl duit.”

Má theastaíonn uait ionchur a bheith agat sa phróiseas seo, déan teagmháil linn ar r-phost nó tríd an bpost leis an eolas a thugtar thíos. Déanfaidh Uisce Éireann gach aighneacht dá bhfaigheann siad ón gcomhairliúchán a mheas agus iad ag druidim i dtreo a rogha is fearr ‘deireanach’ a fhógairt in Earrach 2016.

Tar éis dóibh an rogha sin a fhógairt, tionólfadh Uisce Éireann comhairliúchán poiblí eile sula ndéanfaidh siad cinneadh deireanach agus a n-iarratas pleanála a chur isteach i R3, 2017.

Cén fáth nach Díshalannú?

Tháinig an Díshalannú slán tríd an bpróiseas measúnaithe a rinneadh go dtí seo mar an t-aon rogha inmhharthana eile, ach is lú go mór a oiriúnacht i gcomparáid le rogha Abhantrach an Phairtín ar roinnt cúiseanna;

- Is réiteach é atá bunaithe cuid mhór ar Bhaile Átha Cliath, agus dá réir sin ní thugann sé mórán leasa do na bailte agus do na pobail ar fud Réigiún an Oirthir agus an Láir Tíre.
- Níl sé chomh neamhdhíobhálach don chomhshaoil is atá rogha Abhantrach an Phairtín toisc go dteastaíonn ionchur ard fuinnimh chun uisce díshalannaithe a sholáthar agus bíonn lorg coise carbóin níos mó ann dá bharr.
- Tá costas an uisce a sheachadtar oiread go leith níos costasaí ná roghanna eile a moladh.

Tairbhe Phobail

Faoi mar a bhíonn le gach tionscadal bonneagair straitéisigh, is riachtanas den phróiseas pleanála é go dtugann an t-iarratasóir pleanála an aird chuí ar an tairbhe don phobal. Tá a chur chuige maidir le tairbhe an phobail leagtha síos i gCuid 10 den Tuarascáil Mheastóireachta ar Réamhroghanna. I gCuid 10 tugtar le fios go bhféadfadh tairbhe mhór a bheith ann don phobal atá ag cónaí nó ag obair sa limistéar a roghnófar do sholáthar nua uisce do Réigiún an Oirthir agus an Láir Tíre.

Chomh maith le soláthar uisce feabhsaithe inbhuanaithe tí agus tráchtála, beidh leasa sonracha eile ann do na pobail sin ar bhealach na píblíne.

Is ó ghnóthaí áitiúla a gheofar an-chuid de na táirgí agus seirbhísí a bheidh ag teastáil le linn a tógála; cuirfidh an chéim thógála den tionscadal deiseanna fostaíochta ar fáil do dhaoine áitiúla; tá sé i gceist ag Uisce Éireann agus ag na comhlachtaí ábhartha eile, tacaíocht airgeadais a thabhairt i gcomhair scéimeanna oiliúna le go mbeidh a oiread daoine áitiúla agus is féidir in ann oibriú ar an tionscadal agus tá sé i gceist ag Uisce Éireann freisin, tacaíocht a thabhairt chun tionscnaimh oideachas agus chosaint comhshaoil a fhorbairt chomh maith le háiseanna spóirt agus fóillíochta.

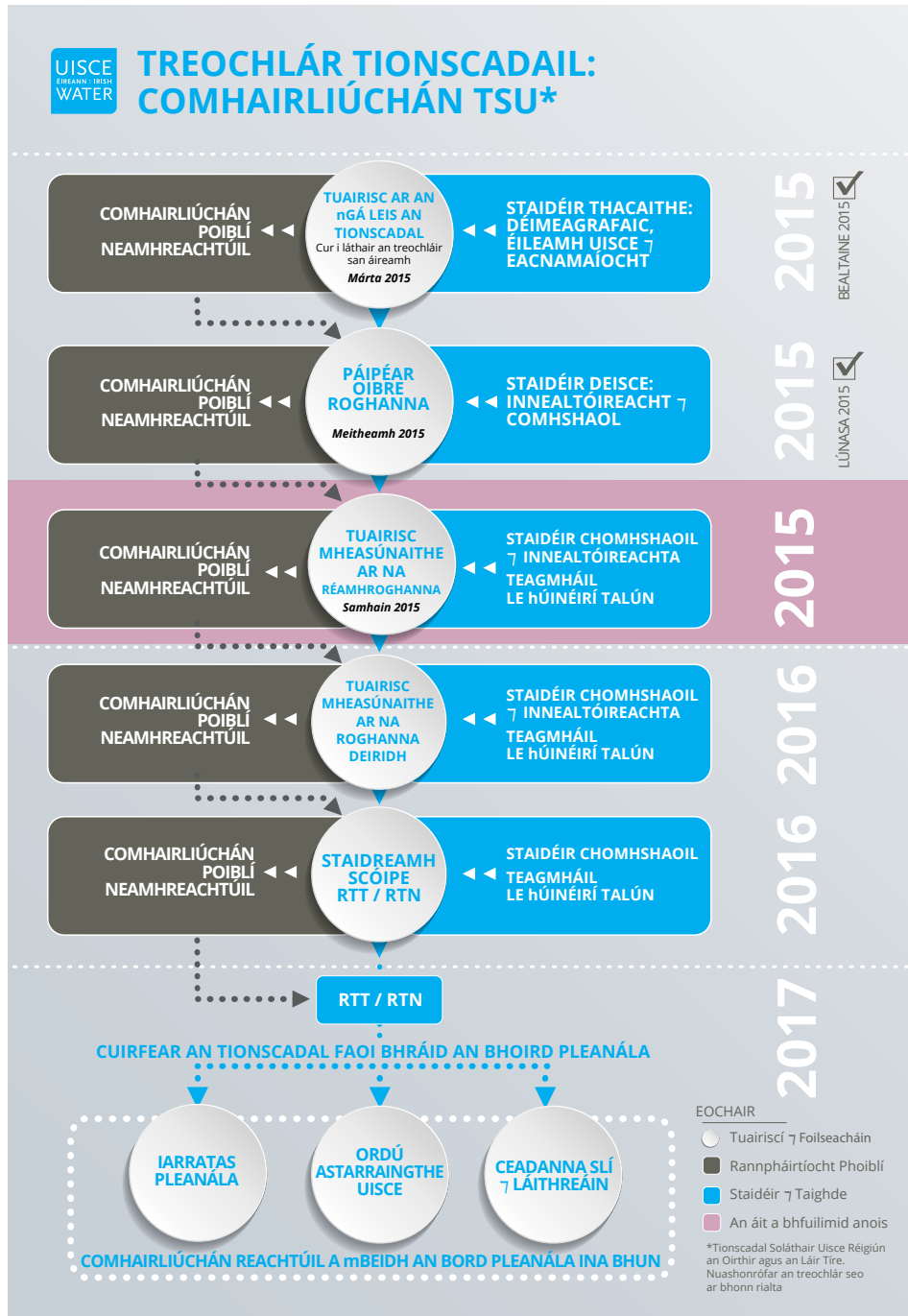
As an dá rogha eile atá fágtha agus atá fás á mheas, d'fhéadfadh an tairbhe phobail ab fhairsinge agus ab éagsúlaí riamh teacht as an Rogha Éiritheach is Fearr (Abhantrach an Phairtín) toisc go dtéann an píblíne 165km (féach figiúr 2) trasna roinnt contaetha ar an tslí ón tSionainn go Baile Átha Cliath. Níl tairbhe ag Rogha an Díshalannaithe ach do limistéar i bhfad níos lú.

Tá breis sonraí faoi thairbhe phobail le fáil i gCuid 10 den Tuarascáil Mheastóireachta ar Réamhroghanna agus sna Ceisteanna Coitianta ar shuíomh gréasáin an tionscadail ag www.watersupplyproject.ie. Tá deis anois ag na páirtithe leasmhara go léir a dtuairimí a thabhairt.

Más mian leat tuilleadh a fháil amach

Tugann an nuachtlitir seo forbheathnú ar an tionscadal go dtí seo ach más mian leat mionléamh a dhéanamh ar na doiciméid ábhartha ar fad, lena n-áirítear an Tuairisc Mheasúnaithe ar na Réamhroghanna, tá siad ar fáil ag: www.watersupplyproject.ie.

Nó dá mb'fhearr leat cóip chrua den tuairisc a fháil, déan teagmháil linn ag na huimhreacha thíos agus seolfaimid chugat é.

Tá tuilleadh eolais ar fáil ach glaoch ar **1890 252 848**

Déan Teagmháil Linn

Má tá ceisteanna agat i dtaobh an tionscadail seo, nó más mian leat cóipeanna clóite a fháil d'aon cheann de na foilseacháin atá luaite sa nuachtlitir seo, nó más mian leat d'ainm a chur ar liosta poist le go gcoinneofar thú ar an eolas faoin tionscadal, téigh i dteagmháil linn ag na seoltaí thíos:

An Tionscadal Soláthar Uisce, Teach Mhuirfean, Bóthar Mhuirfean, Baile Átha Cliath 4

Ó Phoblacht na hÉireann Teileafón; 1890 252 848

Ó Thuaisceart Éireann Teileafón; 084 524 65059

Tá leagan Béarla den nuachtlitir seo le fáil dá mb'fhearr leat é sin. Téigh i dteagmháil linn agus cuirfimid cóip chugat, nó is féidir cóip a íoslódáil ón suíomh gréasáin ar www.watersupplyproject.ie nó trí r-phost a chur chuig watersupply@water.ie

If you would like a copy of this booklet in English, please contact us on the number above.